

anskrift

ACC. N:R. M 7012 : 1-6.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Potatisplockning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7012 : 1.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Potatisplockning.

Då säden på hösten var inbärgad, påbörjades potatisplockningen. Så långt jag minnes, lejde far ej någon nämndvärd hjälp vid detta arbete. Utan då barnen började bli uppvuxna, ville han att de själva skulle göra detta arbete. Drängen skulle höstplöja.

Då jag var så stor så jag kunde hålla i ett hackeskraft, fick jag börja hjälpa till att "plocka pärer." Vi voro fyra till att plocka pärer detta år nämligen mina båda systrar Ida och Martina samt broder Johan och jag som voro småbarn. I daggroningen eller så snart mina systrar hade mjölkat korna på morgonen, skulle vi börja plocka pärer. Drängen hade då kört bort till potatislandet med "pärkistan" och en säter, som stodo på var sin vagn. Vagnen med sätern hade han bundit bak på "pärkistan", då han körde dit dem. Det var onödigt att köra två gånger då han körde tomme. Korgarna och potatishackorna voro även lagda i vagnarna. Hackorna hade far nyligen "skaft om." Han wille alltid att de skulle vara lagom skäfta, ej för raka

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R 7012: 2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skärda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och ej för "kråma". Vi, småbarn, hade ej så långt hackskaft som de fullvuxna, och så voro våra järnhackor slitna och lättare. De korgar och kolfat som voro sönder hade far även lagat och flätat ihop hålen på dem med färska enevidjor.

Där åkern lutade på potatislandet, skulle vi börja hacka potäter vid den övre renen och så gå neråt när vi hackade. Far sade, att om vi började nedanför åkern och hackade uppåt, sådrog vi jorden ner ifrån backen. Alltså fingo vi börja "ånen" ovaför backen. Mina systrar hade två potatisfårer var, och jag och min bror hade en var. Vi skulle välja ¹⁾ potaterna så fort vi hackade. Vi hade ett kolfat att kasta de stora potaterna i, och kassakorgar att lägga småpotater och skämnda potater.

1) sortera

Far sa, att vi skulle hacka undan jorden omkring potatisståndet innan vi välver på jorden, och så skulle vi resta av jorden väl på "pärkälet" (potatisstjalkarna) och kasta dem bakom oss i små högar. Och så skulle vi välja potaterna noga och inte kasta skämnda potater ibland de stora och inga stenar. Även skulle vi akta oss, så vi ej hackade i någon pära.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7012:3

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
 Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"De gamle voro så rädda, om sina pärer", sa far, "så de buro dem, hur långt potatisåkern låg ifrån husen. De trodde, att om de körde hem dem, så lossnade skalén, och då höllo de sig ej över vintern.

Å hör ni barn, ni ska plocka väl så ni inte lämna några pärer i jorden. "Sven Anderssons - Ingät" var så sträng mot sina hera, då de va små och var med henne borta och plockade pärer för daglön, så hon hackade i jorden efter dem, och hittade hon då en pära efter någon av dem så kastade hon genast päran i ryggen på hera stackarn, å sen fick hantaga upp den själv och kasta den i skrället."

Då vi hackade potater, ville ingen bli efter andre med sina fårer. Vi kampades med varandra vilken som skulle kom(ma) fram först, innan nästa "framflytt". Ingen gav sig, därför tid att "rätta rygg," hur ont det än gjorde i ryggen, förrän vi skulle "flytta fram." Och då hjälptes vi åt att flytta fram våra skrälle. I kolfatet gick 3 skäppor pärer, då det var på råke, och i kassakorgarna gick halvannan skäppa. Då vi hade hackat dem fulla med pärer, skulle vi "tömma". När vi då bar

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7012:4

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bort pärorerna till vagnarna, gingo vi alla fyra i bredd. Systrar-
na gingo i mitten och buri kolfatet emellan sig, och i den
andra handen bar de en småpärkorg, som vi småbarn fingo hjäl-
pa till att bära en av oss vid vardera sidan. De stora pärorerna
tömde vi i "pärkistan" och småpärorerna i sätern. Hackade vi
pärkistan full till middag, skulle drängen köra hem potaterna
och hjälpa oss att "ralla ned dem" (tömma dem i källan). Men
hade han intetid till det, fingo vi pärplockare tömma dem
själva och sedan fingo vi draga vagnen tillbaka till potatis-
åkeren.

Den som hittade ett rött potatisstånd då vi hackade vita
potater, eller tvärtom, sades bli "kung". Hittade han två rö-
da stånd i följd, blev han "kejsare". När en annan sen hitta-
de ett rött stånd blev den "kung", och då föll den förres
värdighet. Detta var ju blott ett talesätt och ett oskyldigt
skämt, som allmänt förekom bland pärplockare, men det med-
förde en smula spänning under arbetet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7012:5

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
 Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vi fingo plocka potater på kvällen tills det blev så mörkt, att vi ej sågo potaterna. Sedan fingo vi tömma potaterna i sätern och "pärkistan" och sätta tomkorgarna ovanpå lassen. Potatishackorna skulle vi även lägga på lassen. Inga handredskap fick stå ute om nätterna och bli våta och tunga.

Då potatisen var hemkörd fingo vi "ralla ned" dem vid lyktljus eller månsken. Systrarna skulle mjölka och far och drängen och vi barn skulle bära in potaterna. I bakändan på "pärkistan" var ett fyrkantigt hål, som tilltäpptes med en "träsköte", som fördes upp och ned. Då "pärkistan" tömdes, sattes en kassakorg därunder och så skyfflade far potatisen i korgen. Så fort potatisen "rallades" i korgen, fingo vi barn plocka undan de största potaterna till "revpärer". När korgen rallats full, fingo vi barn bära in den till drängen, som bar ned den i källaren. -"Ni ska räkna hur många pärkorgar ni bär in," sa far till oss, "så jag får veta hur många tunnor pärer jag får." När vi hade lassat av potaterna lade vi tomkorgarna i vagnarna och drogo sen in vagnarna i vagnboden, och stängde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7012:6

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vagnbodörren. Därefter fingo vi äta kvällsmat, som bestod av korngrynsgröt kokt i vatten, handskummad mjölk, rökt skinka och rågbröd av sammalet rågmjöl. Då vi hackade potater fingo vi ingen merafton. Om vi talade om, att våra magar klagade däröver, sa mor: "Det är inge vanligt med merafton då en hacka pärer. Ni har väl hört den gamla regeln, som säger: "När logdörren säger knäpp ¹⁾ säger merafton släpp." Och däri fingo vi finna oss. Det var förövrigt en allmän sed, att då säden var inbärgad, togs denna måltid bort.

Upptecknat av Blenda Andersson.

1) Då säden var inbärgad.

Skriv endast på denna sida!